

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศ
ในวัยรุ่นหญิงมัธยมศึกษาตอนต้น
Predictors of Preventing Sexual Risk Behaviors among
Female Teenagers Studying in Lower Secondary School

อุทัยวรรณ สกุลวาลีธร, ศิริยุพา สนั่นเรืองศักดิ์ และนฤมล ชีระรังสิกุล
Uthaiwan Sakulwaleethorn, Siriyupa Sananreangsak and Narumon Teerarungsikul

หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเด็ก มหาวิทยาลัยบูรพา
Master of Nursing Science Program in Pediatric Nursing, Burapha University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงทำนาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศ และปัจจัยทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอายุ 12-16 ปี จำนวน 98 คน เลือกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศ การกำกับดูแลของบิดามารดา ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศ ทักษะคิดต่อการมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันความเสี่ยงทางเพศ ได้ค่าความเชื่อมั่น (reliability) เท่ากับ .72, .73, .73, .79 และ .84 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และวิเคราะห์พหุคูณถดถอยแบบเชิงชั้น ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากับ 4.93 (SD = 1.44) ปัจจัยทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศ พบว่า ทักษะคิดต่อการมีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันความเสี่ยงทางเพศ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศได้ร้อยละ 44.8 ($R^2 = .448$, $F_{change} = 7.746$, $p < .01$) จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมทักษะคิด และการรับรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อให้วัยรุ่นสามารถป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

คำสำคัญ: พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศ, วัยรุ่นหญิงมัธยมศึกษาตอนต้น

Abstract

This research is a predictive research. The purpose was to study sexual risk prevention behaviors and predictors of preventing sexual risk behaviors among female early adolescents. 98 junior high school students aged 12-16 years were recruited by stratified random. Research instrument were sexual risk prevention behaviors, parental monitoring, knowledge about preventing sexual risk behaviors, attitude towards preventing sexual risk behaviors and self-efficacy to preventing sexual risk behaviors. Reliability of this questionnaires were .72, .73, .73, .79 and .84 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and Hierarchical regression analysis. Result revealed that the mean

score of sexual risk prevention behaviors were 4.93 (SD = 1.44). The predictor of preventing sexual risk behaviors were attitude towards preventing sexual risk behaviors and self-efficacy to preventing sexual risk behaviors, together accounted for 44.8% of the variance ($R^2 = .448$, $F_{change} = 7.746$, $p < .01$). The results of this study suggest that nurses should promote attitude towards preventing sexual risk behaviors and self-efficacy to protect female early adolescents from the sexual risk behaviors.

Keywords: preventing sexual risk behavior, female teenager studying in lower secondary

บทนำ

พฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศ หมายถึง การเอาตัวรอดจากเหตุการณ์เสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การป้องกันการตั้งครรภ์ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยใช้ทักษะปฏิเสธในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ (Phoochaemchot & Chomnirat, 2012; Fisher, 1997) ในสถานการณ์ปัจจุบันทั้งทั่วโลกและไทย วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากโดยเฉพาะวัยรุ่นหญิง มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ดังการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิง ในรัฐเวสเวอร์จิเนียประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า วัยรุ่นเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุน้อยกว่า 15 ปี มีเพศสัมพันธ์มากกว่า 6 ครั้ง/เดือน มีคู่นอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ไม่มีการป้องกันการตั้งครรภ์มากกว่าร้อยละ 50 (Wang et al., 2008) สำหรับประเทศไทย จากการสำรวจของสำนักส่งเสริมและพิทักษ์เยาวชน (Youth Promotion and Protection Office, 2010) พบว่า เด็กวัยรุ่นหญิงมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุน้อยเพียง 10 ปีเท่านั้น

ผลของการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นหญิง ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ จากข้อมูลการสำรวจของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (Department of Health, 2010) พบว่า วัยรุ่นหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีการตั้งครรภ์แบบไม่พึงประสงค์สูงอันดับที่ 1 ของทวีปเอเชีย ถึงร้อยละ 16.2 ในปี 2553 และสูงเป็นอันดับที่ 2 ของโลก ซึ่งในจังหวัดฉะเชิงเทรามีอัตราการคลอดบุตรของมารดาที่มีอายุน้อยกว่า 15 ปี ร้อยละ 0.71 มากเป็นอันดับ 8 ของประเทศไทย และมากเป็นอันดับที่ 1 ของศูนย์อนามัยที่ 3 และที่สำคัญจากการสำรวจผู้ที่มารับบริการฝากครรภ์คลอด

ที่โรงพยาบาลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ในปี 2554 ของปริญญา เอี่ยมสำอางค์, รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และ พรนภา หอมสินธุ์ (Aeamsamarng, Srisuriyawet & Homsin, 2013) พบว่า มีหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มารับบริการมากถึงร้อยละ 30 ของหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด ซึ่งเกินกว่าที่องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1995) ได้กำหนดไว้ว่า อัตราการตั้งครรภ์วัยรุ่นหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี ควรน้อยกว่าร้อยละ 10 ดังชี้ให้เห็นว่าปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาที่สำคัญ

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ สามารถป้องกันและแก้ไขได้จากการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเกิดจากการไม่ได้ตั้งใจจะมีเพศสัมพันธ์ (Piumwattanasup, Chantaluk, 2009) อิทธิพลต่อกลุ่มเพื่อน (Prasartwanakit, Songwathana & Phetcharat, 2009) สื่อวิทยุทางเพศ (Saipanich, Suntrayuth & Thongson, 2012) การดื่มแอลกอฮอล์ (Jackson, Sweeting & Haw, 2013) ขาดความรู้สึกมีคุณค่าต่อตนเอง (Rawajai, 2011) ทักษะการติดต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ (Chaikoolvatana, Praditsathaporn & Kamkhieo, 2013) สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ นำไปสู่การมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และส่งผลให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ตามมา จึงต้องมีการป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นหญิง ดังการศึกษาของ ณฐาภ ระวะใจ (Rawajai, 2011) ที่ศึกษาพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศ พบว่า นักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงทางเพศในระดับปานกลาง